

Edino potrebna invazija

Odkar se je pred šestimi tedni začela iz Anglije invazija v Evropo, se je iz Ljubljane začela invazija čenč in napovedi. Prva invazija je k sreči daleč od nas in napreduje po poljevo, druga je zajela žal nas in pobija s tempom svoje neumnosti vse rekorde. Prinesla nam je v šestih tednih najmanj po eno anglosaško izkrcanje: danes v Splitu, jutri v Istri, pojutrišnjem v Gradežu, včeraj na Reki. V štirinajstih dneh bo vsega konec, je trdila prva, danes že trikrat na laž postavljena, pa še vedno vztrajno vzdrževana napoved. Zdaj je udarila ura, da pričnemo tudi Slovenci brati in si po možnosti nakopati še katero narodno nesrečo na glavo. Zdaj je napočil čas, ko se moramo iti »pravo nacionalno« vojsko, zakaj domobranci so konec koncev le izdajalci ter je za »potem« boljše, da imaš glede njih čiste roke, četudi so ti deset mesecev s svojo krvjo varovali glavo, trebuh in blagajno. Treba se je na račun lahkovernih in zapeljanih postaviti in dokazati, da si imel ti edini »čiste roke«.

Skratka, ta domača invazija neumnosti skuša Slovence, da bi spet enkrat pozabili nase in na svojo že tako in tako majavo usodo ter šli spet enkrat krvavet za plutokratsko-komunistične račune.

Kdo pa so ti ljudje, ki so zdaj kar na lepem vzdignili glavo in se oglašili kot edino pravi zveličarji slovenskega naroda? Kdo so tisti, ki hočejo Slovence zdaj, ko se vojna in s tem vse njene nevarnosti in usodnosti približujejo vrhuncu, zapeljati in kakim nepremišljenim korakom ter jih »reševati« s še eno pogubo?

Tri vrste jih poznamo. Prvi so večni oznanjevalci neposrednega nemškega zloma in večni pričevalci nekega čudeža od zunaj. Tri leta so nas skušali slepiti s sovjetskim čudežem in so nas tako pomagali gnati v prvo narodno nesrečo, ki ji je ime OF. Ker Slovenci po tolikem krvavem razočaranju ne marajo v sovjetski čudež verjeti več in ga celo s puško odganjajo od sebe, prihajajo zdaj ti ljudje in nas rote, da moramo vsaj z vsem ognjem žeteli, če že ne kako pomagati, da bi nas čimprej zajel angleški čudež — invazija. Znajo bomo »dobili vse: svobodo, srečo, mir, zlato, zlati kupčičko bodočnost, najmanj pa povrtnice vsega starega, to je nekdanje prijetne gnile, socialnih in oblastvenih razmerij. Ti ljudje pripadajo vsem slojem, stanovom in prericanjem. Verjamejo vse, samo tega ne, da je naš narod zaradi komunističnih čudežev, s katerimi so ga zavajali, že neizmerno trpel, ter da mu je treba samo še enega takega čudeža, pa bomo lahko na zemljevid namesto naših meja zarisali ogromen križ.

Ce hočejo ti ljudje vedeti, kaj žele sebi in svojemu narodu, ko hrepene po invaziji in je kar ne utegnejo dočakati, naj stopijo do bližnjega kinematografa ter tam v živih slikah pogledajo, kaj je ta zaželeni čudež prinesel Normandiji ter morda najboljsem delu francoskega naroda. Popolno uničenje mest, vasi, zemlje, domov, na deset in deset tisoče nedolžnih, nevojaških žrtev — samo v Caenu je bilo pri enem angloameriškem divjem letalskem napadu ubitih 14.000 domačinov, to je tretjina mestnega prebivalstva! In Normandinci imajo za pribežališče vsaj pol velike Francije, da se pred invazijskim čudežem lahko umikajo tja, goli sicer in kot heraci, a se naj umikajo živi. Mi pa — kam? Na deželo, ki je zaradi sovjetskega čudeža že zdaj pogorišče in valjuje bojišče?

Kdor si takega čudeža v naših krajih samo želi, je zločinec in vreden plačila, kakor ga dobivajo izdajalci!

V drugo vrsto teh novih odrešenikov moramo šteti komuniste vseh vrst. Njihovo delo v tem nevarnem času je razumljivo: čim več gorja, čim več uničenja po slovenski domovini, čim več pobitih Slovencev — pa naj jih pobije kdor koli — tem bliže je uresničenje vseh rdečih ciljev. Komunisti danes vedo, da bi mogli ohraniti glavo za pozneje, samo če jih reši kdo od zunaj, preden jim bomo zapisali konec mi sami. Zaradi tega morajo poskušati z novo zmedo; morajo begati ljudstvo in ga zavajati na pogubna pota; morajo klicati na pomoč kogar koli, ki bi bil pripravljen pobijati naše ljudstvo, da ne bo narod pobit njih.

Nase stališče do komunistov je jasno in voljo vsega naroda glede njih je močnato in brezobzirno povedal predsednik general Rupnik na nedeljskem shodu v St. Joštu. S komunisti ni mira, ni premirja, ni sloge, ni nobene narodne fronte; edina beseda, ki jo imamo Slovence zanje, sta pest in puška.

V tretjo vrsto najnevarnejših odrešenikov spadajo vsi tisti, ki so po 6. juniju čez noč zažutili potrebo, da dokažejo svojo »čistost«, svoj »pravice« nacionalizem; da se zdaj, po njihovem v zadnjem trenutku izkažejo za edine poklicane in upravičene bodoče oblasti in posesti. Tri leta so sedeli v zatijjih, varovali »čiste roke«, se spogledovali zdej s tem, pomežikovali zdej onemu, narod pa molčali ali kvečjemu lagali. Ljudstvo je s puško v roki dve leti krvavelo in se bilo za svoj in nas vseh, torej tudi njihov dom; za vrednote, brez katerih ne bomo mogli v nobenem redu živeti; umiralo zaradi najčistejšega, edino pravega, z

Präsident General Rupnik spricht vor den ersten slovenischen antikomunistischen Kampfern in St. Jošt. — Predsednik general Rupnik govori prvim slovenskim protikomunističnim borcev na St. Joštu.

Neizprosni boj komunizmu - pogoj za srečnejšo bodočnost Slovencev

Pomemben programski govor predsednika generala Rupnika ob proslavi na St. Joštu

V nedeljo, 9. julija, je šel St. Jošt nad Vrhniko, prvi slovenski kraj, ki je leta 1942. segel po samobrambi proti komunističnemu nasilju, slavil dveletnico svojega požrtvovalnega in zmagovitega boja. Na mogočnem ljudskem in domobranskem zborovanju, ki so se ga udeležili vsi stari borci in njihovi poveljniki na tem ozemlju, je spregovoril tudi predsednik general Rupnik in povedal množici zbranega ljudstva naslednje besede:

Dragi moji Slovenci in Slovenke!

Nadvse ljubljani moji vrli in hrabri domobranci!

Čutil sem naravnost srčno potrebo, priti ta slavnostni dan med vas, da vas osebno od srca pozdravim.

V imenu vsega poštenega slovenskega naroda, ki ima razumevanje za moje delovanje in govorjenje in za čigar edinega koristi nosim ne ravno zavajanja vredno težavno breme svojega položaja; za čigar lepšo bodočnost prosim Boga in sem brez vseh ozirov na klevete pripravljen storiti sam vse, se vam zahvaljujem za vašo globoko zavest o nacionalni dolžnosti, kateri ste dali izraza s tem, da ste se pred dvema letoma prvi med našim narodom ojačili, ustanovili našo prvo Vaško stražo in se odločili za boj proti komunistični pošasti in njenim bratomornim, krvavim tolpam. S tem ste cementirali prve temelje našemu sedanjemu domobranstvu, ki predstavlja danes našo voljo do življenja in nam je poročilo za lepšo nacionalno bodočnost.

Ko bo nekoč slovenska zgodovina pisala o boju, ki smo ga Slovenci v teh strašnih letih bili proti neslovenskemu, judovskemu boljševizmu, se bodo tam v zlatih črkah blestela imena krajev: St. Jošt, Rovte, Polhov Gradec, Horjul in Hotedersica in imena s temi kraji povezanih junakov in borcev stotnika Vošnjaka, mučenika slovenskega duhovnika Malovrha, Bastiča, Kogovška, Fortuna, bratov Zakelj,

neštevilni žrtvami potrjenega ter izpričanega nacionalizma. Zdaj, ko je slovensko ljudstvo ustvarilo s svojo krvjo okoli njih in okoli Ljubljane varen plot, prihajajo ti ljudje na dan z besedo in podtalnimi letaki, češ: »to ni bilo pravo nacionalno delo: da domobranci niso »pravi« slovenski nacionalni borci; da bo treba za ta herojski in svetli nacionalni slovenski boj pred kdor ve kom dati odgovor; da potrebujemo zdaj neke »prave« nacionalne vojske in kar je še takega.«

To so generali brez vojske in ovni brez črede. V dveh letih niso bili sposobni postaviti sami na noge niti četice vojakov. Zdaj mislijo, da je prišla njihova ura, ko si je treba pridobiti legitimacijo za oblast in posest, ki jo bo prinesel nesebični dobrotnik z zahoda in jo dal njim; da bo spremenil našo domovino spet v svobodno lovišče za slehernega pustolovca. Pripravljajo se,

Dalje na 2. strani.

župnika Cvelbarja, poročnika Jožeta Kavčiča ter Igorja-Franceta Kompara. V neomajni zvestobi, kakor so trdni ti vaši prelepi bregovi, ste šli sami od sebe v službo slovenskega naroda, kateremu še danes zgledno služite. V isti zvestobi so vaši mrtvi soborci s svojo krvjo napojili zemljo, katero so vaši pradedje gnojili z znojem. Tako so tem prelepim hribom vrnilli zvestobo za zvestobo. Tako zvestoba naj sedaj in v bodoče ves slovenski narod neločljivo druži z domačimi grudi!

Vaše domoljubje je naredilo čudeže. Vzkipelo in razvilo se je tako, da ni bil kmalu osvobojen komunističnih tolp samo ta vaš prekrasni gorski svet, ampak tudi večina Notranjske. Duh vašega domoljubja; duh, ki je vodil vašo prvo Vaško stražo, je šel preko meja vaše ožje domovine, ker je slovenski narod povsod, kjer koli pač biva, po svoji naravi pošten, bogaboječ in marljiv ter tako že po svojem značaju protiboljševski. Ta duh je takrat, ko je bila stiska največja, na moj klic združil vse prepričane protikomunistične borce v borbeno in pripravljeno enotnost, ki je ustvarila naše slovensko domobranstvo, ki sedaj v bojih dosega svoje največje uspehe. Zaradi jasne in nedvomne ideološke podkovanosti, ki ima višek v neodnoljivem domoljubju, bo z božjo pomočjo vsa naša pokrajina kmalu povsem očiščena partizanskih tolovajev. Tedaj pa naj iz tega ozdravljene in zgledno enotnega jedra gre bolj naprej do vseh meja življenjskega prostora našega malega naroda, da bo povsod, kjer bivajo Slovenci, boljševizem enkrat za vselej iztrebljen. Tako bodo dani pogoji, da bomo v disciplinirani enotnosti lahko začrtali obrise za našo lepšo bodočnost.

Pri izpolnjevanju dolžnosti, ki jih imamo do svojega naroda, nas res ne sme prav nič ovirati, da ne bi gojili in ohranjali protiboljševske nacionalne enotnosti, ki je lahko našim domobranskim borcev v veliko pomoč. Edino ona nam tudi daje pravico, da bomo v vsakem položaju lahko zbrali največji klop sil, katere bomo posvetili našim koristim na vseh področjih, ki so za slovenski narod bitne važnosti. Od nje je v resnici odvisna naša bodoča usoda!

Nobena nesreča, noben protidarec, nobena kriza, pa tudi noben Anglež, noben Amerikanec, noben egoistični, samo vase v — ter svoj blagor in kariero zaverovani politik, nobena politična stranka in klika, ki z razbijanjem naše enotnosti lahko koristi samo nekemu krogu svojih pripadnikov, škoduje pa vsemu narodu; noben salonski komunist, noben kulturni boljševik, noben lažidemokrat in tudi noben ljubljanski spekulantski ORT-junak nas ne sme od tega odvrniti, če res imamo pred očmi usodo svojega naroda.

Kakor so se Vaške straže iz St. Jošta, Rovt, Vrhnike, Borovnice in drugih krajev v usodnih dneh po 8. in 9. septembra lanskega leta zaradi svojega zdravega čuta in protiboljševskega nagona povsem samostojno, brez povpraševanja pridružile glavnemu

branilcu Evrope pred boljševizmom, nemškemu vojaku, s tem omogočile današnje domobranstvo, ki nam je v enotnosti poročilo za uspehe in ki se je doslej z rama ob rami z njim uspešno borilo proti komunističnim tolpam, prav tako se ne bomo dali nikoli zapeljati po nikakršni propagandi in prišepetavanju, ki nas je že zadosti izučilo. V neomajni zvestobi do slovenskega naroda in domovine se ne bomo dali begati, temveč se bomo tudi v naprej z rama ob rami z nemškimi vojakom borili v vseh okoliščinah proti boljševizmu in vzdržali; delali in se borili za srečnejšo bodočnost v novo urejeni Evropi.

Ni pa zadosti, da delamo in se bomo.

Ce hočemo doseči to pravo, srečnejšo bodočnost, kakor si jo želimo, mora prav posebno slovensko domobranstvo storiti mnogo več.

Ce hoče slovensko domobranstvo slovenskemu narodu priboriti čim lepšo bodočnost, se mora notranje prekvapiti z ideološko podkovanostjo in z vsemi krepostmi, ki delajo človeka za pravega vojaka-junka, viteza in resničnega čuvarja svojega naroda.

Vsa na nas mejeja Evropa, vsi naši sosede in posebej nemški narod — prav posebno pa naš slovenski narod — naj vedo, da je slovenski domobranec v boju neznanosko strumen in neodnoljiv; da pa je tudi sicer strogo discipliniran, poslušen in brez graje ne samo v domači vasi, ampak tudi povsod drugje, kamor ga postavi vodstvo, da brani svoj narod pred boljševizmom. Poleg tega pa je tudi pošten, značajan in dober človek, ki rad pomaga povsod, kjer more pomagati, ker vidi v vsakem poštenem Slovincu brata. Spoštuje določila in postave in se bori za njihovo spoštovanje in veljavo. Nič ga ne more vreči s tira; nobena neugodnost ga ne zbega, ker ve, kaj boče. Temu vojaku je tudi prepevano krasti, ropati, žreti, pijančevati in se vlačiti, kar je partizanu dovoljeno. Slovenski domobranec je veren, bogaboječ kristjan in vsem svojim rojakom zgled brezhibnega vedenja.

Da, takšen mora biti slovenski vojak! Na takšne vojske bomo vsi ponosni in se bomo s ponosom sklicevali nanje, ko bomo pri ustvarjanju novega reda povedali svoje zahteve. S takšnimi vojski se bomo tudi hitreje rešili tolovajev. Ves slovenski narod, tudi oni seveda, ki jim sedaj še gospodujejo banditi, bo tedaj svoje domobranstvo spoštoval, cenil in ljubil ter mu bo povsod pošteno in brez pridržkov pomagal, se k njemu zatekal in ustvaril za njim ono potrebno enotnost, ki nam bo ustvarila pogoje za našo bodočo srečo.

Zato vas, dragi moji domobranci iz St. Jošta in okoliških postojank, vabim, da sedaj s prav istim duhom, s katerim ste pred dvema leti začeli boj, pričnete oblikovati iz slovenskega domobranstva ono elito slovenskega naroda, ki nas bo vedno in povsod vredno zastopala za dobro in srečo vsega našega ljubljene slovenskega naroda. — Živel!

IZ VSEBINE:

- Stran 1:
Edino potrebna invazija
- Stran 2:
Invazija gre po poljevo dalje
- Stran 3:
V hribih se dela dan, v hribih žari...
(Kratka zgodovina zapeljivosti in spometovanja na Gorenjskem)
- Stran 4:
Besede, dejanja, rešenja...
- Stran 5:
Stari volk je oblekel svoj prvi kožuh
- Stran 6:
Med norveškimi kmeti

TEDEN V SVETU

»Mi imamo v rokah pogoje za zmago,« to je bila glavna misel v govoru, ki ga je nemški propagandni minister dr. Götels imel pretekli teden pred 200.000 poslušalci. V njem je razložil današnji vojni in duhovni položaj Nemčije, ki je bolj kakor kdaj strnjena v eni volji: boj do končne zmage.

Na italijanskem bojišču leži težišče bojev ob zgornjem teku reke Tibere. Bojišče poteka zdaj na črti Voltera, Pogigonsi, Anghiari, Citta di Castello, jadranska obala, južno od Ancone. Nasprotnikovo napredovanje je kljub silovitim napadom in prizadevanjem ter izgubam vedno počasneje.

Na sovj. fronti so bili pret. teden najhujši boji na srednjem delu okoli Vilne, Polocka in Baranovičev ter zahodno od Kovela. Tam kljub vsem naporom niso mogli predrti in so imeli 45.000 mrtvih ter trikrat toliko ranjenih. Značilnost te boljševiške ofenzive je ista, kakor je bila pri spomladanski ofenzivi na jugu bojišča: prožna nemška obramba, ki zadaja nasprotniku ogromne izgube, tako da si mora vsako ped zemlje osvojiti s hudo krvavo ceno.

V izpolnjevanju svoje vojaške dolžnosti so zadnje čase našli smrt nemški generali Dietl, poveljnik severnega evropskega bojišča, Eglseer in Wickede.

Nad 70.000 mož izgub so imele ameriške čete v prvih 16 dneh invazije v Evropo, je povedal vojni minister Združenih držav Stimson.

Prva letošnja cestna zbirka za nemški Rdeči križ je vrgla 54.970.194 mark, to je za 12.000.000 mark, ali 30%, več kakor lanska zbirka.

Svetski zvezni svet je odklonil predlog levičarskih strank, naj se odpravi zakon, s katerim so leta 1940 prepovedali komunistično stranko.

Sovjetska vlada zahteva od Egipta, da se morajo vrniti v Sovjetsko Belorusi, ki so pribežali v Egipt zaradi boljševiških preganjanj po letu 1920.

V južni Italiji se zdaj bori za »narodov blagor« nič manj kakor 37 strank, od tega so 4 komunistične.

Angleški minister za informacije Lytton je imel v ameriški trgovski zbornici v Londonu govor, v katerem je dejal, da so Združene države izzvale Japonce na vojsko. Amerikanci zaradi tega zahtevajo, da mora minister odstopiti.

Pred angleškim vojaškim sodiščem v Kairu je bilo na smrt obsojenih 22 Grkov, ki so skušali zaneti komunistični upor med grškimi četami, ki se bore v vrstah zavezniške vojske.

300.000 Grkov, živčih v Sovjetski, so boljševiki odgnali samo junija 1941 v Sibirijo, je ugotovil grški časnik Jannapolos.

V Kairu je bila sestavljena spet ena jugoslovanska vlada, ki ji predseduje bivši hrvaški ban dr. Subašić. Zastopnika litovih tolovajev v njej sta neki srbski profesor Vujosavljevič ter nekdanji dravski ban dr. Marušić. Za moralno označbo te »prave« jugoslovanske begunske vlade je zanimivo dejstvo, da štirje od njenih šest ministrov živijo... na koruzi.

99% umetniških zakladov in zgodovinskih stavb v Sieni je ostalo nepoškodovanih, ugotavlja ameriška agencija United Press. To se je zgodilo le zaradi tega, ker je nemška vojska to mesto nalašč brez boja izpraznila.

Posvet štirih velesil: Amerike, Anglije, Sovjetije in Kitajske, ki naj bi se bavil z zagotovitvijo varnosti po vojni ter z organizacijo bodočega življenja, so morali odložiti, ker Sovjeti ne marajo do teh vprašanj zavzeti nobenega stališča, je izjavil ameriški zunanji minister Hull.

Tista italijanska komunistična stranka, ki jo vodi iz Moskve došli poglavar Togliatti, je izjavila, da bo v kratkem razpuščila tako imenovano »rimsko rdečo armado«, ki je že več mesecev ropala in pobijala v okolici Rima.

Z najhujšimi kaznimi je zagrozila nova Bonomijska vlada kmetom, ki ne bi oddali državi vsega žitnega pridelka.

„Naj živi Stalin!“ ali „Naj živi Peter II.“ — kaj je res?

Nova dokazila o komunističnem značaju in komunističnih ciljih slovenske Osvobodilne fronte

Na prvem zasedanju slovenskega narodno osvobodilnega sveta, kakor se po novem imenuje, vrhovno vodstvo komunistične Osvobodilne fronte, je dne 19. februarja 1944. Edvard Kardelj, podpredsednik Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije, z drugo besedo litovske komunistične vlade, podpredsednik Izvršnega odbora Osvobodilne fronte in član Centralnega komiteta Komunistične partije Slovenije, imel govor z naslovom »Drugo zasedanje AVNOJ-a in slovenski narod«. V njem je razpravljal o sklepih tega zasedanja in dejal:

»Prirodno je, da so vsi ti sklepi v popolnem nasprotju s tem, kar so hoteli doseči protijudski in antidemokratske ter ostale reakcionarne klike v Jugoslaviji in v emigraciji. Zato je tudi razumljivo, da resnični predstavniki narodov Jugoslavije (komunistični AVNOJ in pri nas komunistična Osvobodilna fronta, op. pis.) ne bi mogli prineesti takih sklepov, če ne bi istočasno tudi formalno odvzeli tem reakcionarnim klikom (to je begunski jugoslovanski vladi v Kairu in bivšemu kralju Petru, op. pis.) vsako pravico, da bi jih še dalje predstavljale pred zunanjim svetom.

To je bilo tem potrebnije napraviti, da bi se ostudna izdaja nacionalnih interesov s strani teh klik... tudi pravično kaznovala in ožigosala. Beguncem v Kairu je zato na drugem zasedanju AVNOJ-a formalno (uradno, op. pis.) odvzeta pravica, ki so jo faktično (dejansko, op. pis.) že davno prej izgubili, da bi namreč nastopali še dalje kot zakoniti jugoslovanski vlada. Istočasno je bil kralju, ki je skrivaj za vse storjene zločine proti interesom narodov Jugoslavije, prepovedan povratak v Jugoslavijo... S temi sklepi prehajajo vse pravice jugoslovanske vlade na Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije, a predsedstvo AVNOJ-a je postalo najvišji nosilec in izvrševalec suverenitete naših narodov.

Važno je poudariti še... imenovanje tovariša Tita za maršala Jugoslavije... Maršalski naziv, ki je bil podeljen tovarišu Titu, pomeni zasluženost priznanje, ki so ga narodi Jugoslavije preko svojih predstavnikov podelili tvorcu in voditelju nove Jugoslavije, svojemu najboljšemu sinu... Uspeh te borbe je bil mogoč samo zaradi tega, ker so narodi Jugoslavije vedeli, da je ta Titova zastava obenem zastava resnične ljudske demokracije in narodne enakopravnosti... Imenovanje tovariša Tita za maršala Jugoslavije je obenem odgovor narodov Jugoslavije klevetniškom Komunistični partiji Jugoslavije, iz katere je Tito zrasel, katere vodnik je postal...

S temi besedami je pooblaščen zastopnik Titove rdeče vlade in slovenske Osvobodilne fronte v imenu teh ustanov z drugimi besedami uradno povedal naslednje:

Kralj Peter II. je s tem, da mu je prepovedana vrnitev v Jugoslavijo, dejansko odstopil. Vse njegove pravice, to je, biti najvišji nosilec in izvrševalec suverenitete jugoslovanskih narodov, so prešle na predsedstvo AVNOJ-a, Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije, kar je drugo ime za začasno komunistično jugoslovansko vladu, pa je poleg oblasti na svojem ozemlju prevzel tudi vse pravice, ki jih je do tedaj imela jugoslovanska vlada v Kairu. Edina zastava za ti ustanovi ni morda kakšna jugoslovanska zastava, temveč Titov rdeči prapor s srpom in kladivom ali v najboljšem primeru jugoslovanska zastava, onečastjena s sovjetsko rdečo zvezdo. Novi vodnik nove Jugoslavije je Josip Broz-Tito, vodnik jugoslovanske Komunistične partije, ki bo torej delal ne za jugoslovanske, temveč za komunistične cilje.

S to izjavo je tudi slovenska Osvobodilna fronta povedala svoje stališče do bivšega jugoslovanskega kralja in vlade, česar se je do tedaj iz propagandnih razlogov zvitno ogibala, vedoč, da bi zlasti v začetku njenega rovanja tako stališče, ki ga je dejansko kot komunistična ustanova že itak imela, odbilo od nje marsikaterega zasledjenca, ki je menil, da gre pri Osvobodilni fronti res za narodno osvoboditev, za obnovo bivše Jugoslavije, za kralja in kar je še podobnih idealov. AVNOJ in slovenska Osvobodilna fronta sta ta korak tvegala, ker sta mislila, da sta doma in v tujini že tako močna, da so lahko storila brez nevarnosti, da bi tako dejanje povzročilo razdor v njunih vrstah. Komunistična partija je namreč tedaj zlasti v slovenski Osvobodilni fronti prevzela vse vodilne postavke ter odstranila tiste zavestnike, ki niso marali stopiti v Komunistično partijo. Dalje je v okviru »narodno osvobodilne vojske«, ki je po vodstvu in po pripadnosti večine moštvila bila docela komunistična, ustanovila še posebno partijsko oboroženo skupino, tako imenovano »Vojsko državne varnosti (VDV)«, jo dobro organizirala in kar se je le dalo tudi oborožila, ji dala posebne ugodnosti in samostojnost, da bi z njo lahko v kali zatrla vsak primer nezadovoljstva, ki bi se med moštvom »narodno osvobodilne vojske« ali med pristajši Osvobodilne fronte oglašil zaradi kakih ukrepov vodstva OF.

Odstavitev kralja je bila nujen korak v razvoju Osvobodilne fronte in vsega jugoslovanskega prevratniškega gibanja, zakaj kralj je bil vsaj uradna ovira na poti v popolno, tučij znanj bojševizacijo slovenskega in jugoslovanskega »narodno osvobodilnega gibanja« ter ovira pri uresničevanju socialnih in političnih ciljev tega gibanja, ki so: proletarska revolucija še med koncem sedanje vojne, ustanovi-

Podtalne propagandne in »uradne« tiskovine Osvobodilne fronte — tudi dokaz za njen komunistični značaj. Ali vidite na kateri izmed njih morda kako drugo znamenje kakor rdečo, to je sovjetsko, komunistično zvezdo ter srp in kladivo?

tem Zveze balkanskih sovjetskih republik pod Titovim vodstvom ter priključitev teh republik k Sovjetski Rusiji.

Dobre tri mesece po tem odločnem in nepreklicnem koraku smo izvedeli, da se Titova vlada, v kateri sede tudi vodilni zastopniki slovenske Osvobodilne fronte, pogaja z dr. Šubašičem, pooblaščenec odstopljenega kralja in bodočim ministrskim predsednikom nove kairske vlade, za sporazum in sodelovanje. Litovi razbojniki so na slovenskem ozemlju čez noč pometali s kap rdeče zvezde in sovjetskega znamenja, se začeli razglašati »za redno jugoslovansko vojsko kralja Petra II.«, začeli vzklikati »Živel kralj Peter II.«, ko so prav temu kralju še večerjali vpiili »Smrt!«, začeli po slovenskih vaseh izobešati letake, na katerih kažejo tega preklinjanega kralja, kako se rokuje z ušivim rdečim maršalom, ki je pred kratkim izgubil celo svoje hlače. Začela se je ustna in pisarna podtalna propaganda za »združitev vseh sil proti okupatorju« za enoten nastop pod kraljevim vodstvom skratka propaganda za nadaljevanje vsega, kar je rdeča Osvobodilna fronta na slovenskem ozemlju počenjala od leta 1941. dalje in kar je slovenskemu narodu prineslo ogromno nepotrebnega gorja, žrtv in tvarnih izgub ter spravilo v nevarnost celo goli obstanek sloven. ljudstva.

Ali pomeni ta propaganda sprememba, ki je prišla čez noč, res spremembo ideologije in linije Osvobodilne fronte. Ali je Komunistična osvobodilna fronta zdaj, ko je pripravljena prisesti na Petra II., res postala nacionalna in se je odpovedala svojim komunističnim ciljem?

Ne. Ta nenadna sprememba je spet samo pesek v oči, je goli izraz nemoralne in nenačelne komunistične taktike. Narekovali so jo zunanje in notranjepolitični razlogi.

Navzlic vsem prizadevanjem Tita in AVNOJ-a zavezniki s Sovjeti vred doslej niso priznali Titove vlade in s

tem tudi ne slovenske Osvobodilne fronte kot zastopnice jugoslovanskih narodov. Angličani in Amerikanci in Sovjeti še vedno priznavajo bivšega kralja Petra II. in njegovo vladu. (Seveda po angleško.) Če hočeta »maršal« lito in slovenska Osvobodilna fronta biti v zaveznikem taboru priznana, moreta biti priznana le po kralju in po njegovi vladi. Zaradi tega jima ne ostaja nič drugega, kakor da poljubita tolikokrat prekletega belega orla Karadžorževićev. Da se za to priznanje tako pulita, je vzrok stiska, v katero je jugoslovansko komunistično osvobo-

Mar nosi rdeči »maršal« Tito na svoji kapl jugoslovanskega belega orla ali začelnece Petra II., ali vsaj jugoslovansko zastavo?

dilno gibanje z Osvobodilno fronto vred zašlo zaradi silovitih vojaških in političnih izgub doma.

Prav te izgube so najvažnejši notranjepolitični razlogi, ki zlasti slovensko Osvobodilno fronto sili k popolni spremembi taktike in propagande. Nemška vojska skupno s hrvaškimi in srbskimi vojniki je s svojimi nastopi na Balkanu zadala vsemu rdečemu tolovajstvu usodne udarce. Na slovenskem ozemlju je podobno nalogo opravila nemška vojska in domobranstvo, katero je oboroženi izraz slovenske narodne volje do samoobranbe pred komunističnim revolucionarnim divjanjem in uničevanjem. Boljševizacija Osvobodilne fronte, ki se je izvedla v jeseni 1943, in roparski nastopi rdeče »narodno osvobodilne vojske«, naperjeni izključno proti Slovincem in proti njihovemu imetju, so položaj pri nas razčistili tako, da sta ostala samo še dva tabora: protikomunistični, to je večinski tabor slovenskega naroda, ki se zbira okoli slovenskega domobranstva kot edinega poročstva za svoj obstanek, ter komunistični, ki mu gre danes samo še za to, da se z ropom in nasiljem obdrži do konca vojne, seveda do takega konca, kakor si ga zamislija in želi sam. Komunistične tolpe že od pozne jeseni 1943. ne dobivajo več nobenega ojačenja za svoje moštvo. Njihove izgube so od dne do dne večje, njihovo vojaško življenje postaja vedno bolj en sam beg proti nezadržnemu uničenju. Njihovim voditeljem ne gre danes več za to, da bi se ojačili in igrali na našem ozemlju kako vojaško vlogo, temveč da bi se izognili uničenju, ki jim grozi. Prepričani so, da bi enodušni srd slovenskega naroda, katerega so dve leti ustrašovali, mogli zadržati, če preoblečejo kožuh in spremene taktiko, začno uspraviti slovensko ljudstvo z novimi, nacionalnimi frazami in si tako ohranijo življenje. Zaradi tega so zdaj privlekli iz ropotarnice Petra II., staro Jugoslavijo in kar je podobnega.

Toda v teh svojih računih se motijo. Svojo barvo in svoje namene s slovenskim narodom so docela jasno pokazali po 8. septembru 1943, ko so vsaj začasno lahko divjali po deželi. Takrat so se komunisti očitno zvezali z izdajalsko savojsko vojsko in združeni z njo in z vso njeno oboroženo silo planili po lastnem narodu, hoteč izvesti pri njem boljševiško revolucijo in pokolj vseh nasprotnikov komunizma. S temi dejanji so se do kraja razkrinkali in izkopalji nepremostljiv prepad med sabo in med slovenskim narodom.

Med slovenskim narodom in med Osvobodilno fronto leži danes morje slovenske krvi, prelite po volji, po delu ali po zaslugi Osvobodilne fronte. Med slovenskim narodom in med Osvobodilno fronto stoji danes zid iz 50.000 poklanih Slovincem, katerih mrtve oči tožijo OF in slovenski komunizem. Med slovenskim narodom in Osvobodilno fronto ležijo Turjak, Grčarice, Lašče, kočevski proces in morišče v Mozlju. Med slovenskim narodom in Osvobodilno fronto tvorijo nepreokračljiv jez razvaline nešteti slovenskih vasi od Kolpe do Soče in kadeče so podrtine tisočih slovenskih domov. Med slovenskim narodom in Osvobodilno fronto leži ločnica, ki je nobena sila, nobeno geslo, nobeno znamenje in nobena zastava ne bo več mogla zabrisati. Ta ločnica je komunizem.

Slovenska Osvobodilna fronta je komunistična in istovetna s Komunistično partijo Slovenije. To je danes dokazano dejstvo, ki ga nihče ne more več izpodbiti. Osvobodilna fronta bo ostala isto, kar je Komunistična partija, naj se zaradi taktike in stiske skrije pod kakršna koli nova gesla. Isti bodo ostali njeni cilji, isti bo ostal njen boj proti slovenskemu narodu, ki komunizma noče.

Da je Osvobodilna fronta komunistična ter istovetna s Komunistično partijo Slovenije, dokazujejo v posebnem, z dokumenti podprtem poglavju »Črne bukve«. Naš list je dokazovanju komunističnega značaja Osvobodilne fronte in njenih ciljev ves čas svojega boja posvečal posebno pozornost. Zdaj, ko skuša ta zločinska družba z novimi gesli in novo taktiko znova zavajati zlasti oni del naše javnosti, ki se ni znal ali ni maral opredeliti za narod ali proti njemu, tako imenovano sredino, se nam zdi umestno, da nanizamo še nekaj dokazov za to resnico. Dokazi so povzeti po še neobjavljenih dokumentih iz raznih zaseženih arhivov Osvob. fronte ter so izvirniki javnosti na razpolago v našem uredništvu.

Pred nekaj tedni smo v sestavku »Kako je Komunistična partija požirala in požrla Osvobodilno fronto« prikazali, kako se je leta 1943. Osvobodilna fronta zistovetila s Komunistično partijo Slovenije. Tedaj je bila sprejeta »Izjava«, ki odpravlja vse dotlej, kolikor toliko samostojne politične skupine v Osvobodilni fronti in dovoljuje samo Komunistični partiji obstajati v OF. Pripadnikom drugih skupin je bilo dano na izbiro dvojce: vstop v Partijo ali likvidacija. Četudi je vodstvo Osvobodilne fronte ta dogodek na vse kriplje skrivalo, ker se je balo posledic, ki bi jih med pripadniki Osvobodilne fronte povzročilo dejstvo, da je OF samo še Komunistična partija, je vendar Boris Kidrič, sekretar Izvršnega odbora Osvobodilne fronte, v brošuri »3. leto OF« (izdal IOOF 1944) zapisal naslednje:

»Prvo razdobje v 3. letu Osvobodilne fronte je brez dvoma odprl aprilski zbor aktivistov. Več kot slučajno je bilo, da je aprilski zbor aktivistov Osvobodilne fronte rešil najusodnejša notranja vprašanja Osvobodilne fronte prav na dan njene dveletnice. Kasnejši dogodki so nazorno zrealili in dokazali, da je bil aprilski zbor aktivistov pogoj za nadaljnje uspehe v 3. letu, da je predstavljal neposredni uvod v pomladanski polet osvobodilnega gibanja, hkrati pa nepogreljivo politično podlago... V čem je obstajal bistven pomen aprilске zbor aktivistov Osvobodilne fronte? Obstajal je v tem, da je bistveno utrdil notranjo enotnost Osvobodilne fronte... Postal je praktična in teoretična osnova za udeležitev tiste izmed temeljnih točk, ki pravi, da prevzame po osvoboditvi oblast na slovenskem ozemlju Osvobodilna fronta kot celota. Omogočil je organski razvoj povojnih razmer in v mnogočem izpodrežal varljive upe protijudske reakcije, da se bo po likvidaciji narodnega izdajstva... začela v svobodni bodočnosti državljanska vojna znotraj same OF.

Na pragu 3. leta Osvobodilne fronte je bilo torej rešeno eno izmed kardinalnih vprašanj, ki se tičejo sadov osvobodilne borbe in bodočnosti slovenskega naroda... Brez »Izjave« odnosno brez enotnosti, ki sta jo utrdila »Izjava« in aprilski zbor aktivistov Osvobodilne fronte, bi takih rezultatov... ne bili dosegli. Popolna notranja enotnost Osvobodilne fronte je bila namreč pogoj borbene enotnosti slovenskih narodnih množic... Neenotnost znotraj Osvobodilne fronte in med borbenimi ljudskimi množicami bi bila lahko povzročila ravno nasprotno.

Ia Kidričeva izvajanja docela jasno dokazujejo, da je bila politična enotnost Osvobodilne fronte dosežena pač na edini način, ki je možen v zavezništvu s komunisti: da je Komunistična partija prevzela v njej vse vodstvo in vso oblast in tako Osvob. fronto požrla.

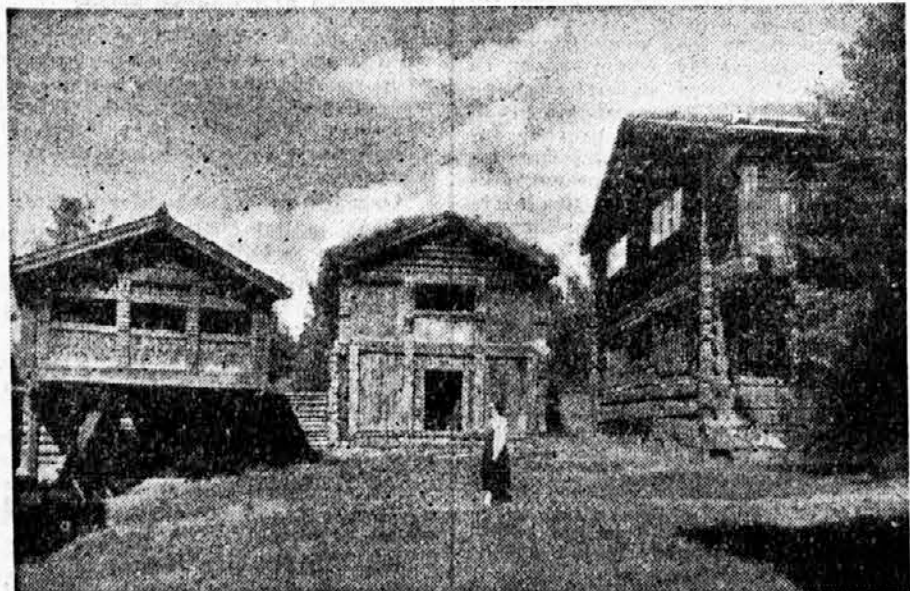
8. februarja 1943 je »Slovenski poročevalec«, uradno glasilo Osvobodilne fronte, prinesel v imenu Izvršnega odbora OF izjavo vrhovnega štaba naroda (Dalje na 4. strani.)

Med kmeti na Norveškem

Malokje na svetu se je kmečki življenjski ohranil v vsej pristnosti in imenitnem izročilu bolj temeljito kakor na Norveškem, v deželi globokih morskih zajed, razdrapanih, raskih verig in tesnih dolin, v deželi otožne pesmi, skrivnostnih pravljic in trdnih, zdravih ljudi.

zavzeli zanje. Postregli so mi z mlekom, sadjem, solato, ribami in z imenitno preprečenimi mlinci.

Sele, a j so me seznanili z ostalimi družinskimi člani: Guttorm je bil Ragnin mož, prijazen mož v dokolenkah, ki se je pravkar vrnil s travnika. Spoznal sem

Norveška kmetijska z njenimi značilnimi poslopji: na desni stanovanjska hiša, v sredi hlev, na levi pa žitnica in shramba za oblačila in krzna. Hiše so lesene ter pokrite s brezovim lubjem, na katero polagajo šoto.

Gospodinja valja testo za mlince, ki jih na Norveškem tako zelo cenijo, da si jih napečejo cele zaloge, ki jih potem obešajo pod strop za simo.

Norveška je dežela močne duhovne omike, a malo jih je, ki bi njeno pravo notranje življenje do dna poznali, tako da nam je norveška vas še danes v resnici španska vas. Na drugi strani pa skriva toliko zanimivosti, da ni čudno, da se je francoski narodopisec Maurice Beseaux nalašč odpravil v to deželo, da bi se sam prepričal, kako norveški kmet v resnici živi.

Pot mu je pripravila Norvežanka Ragna, ki jo je kot dobro gospodinjico in plemenito vzgojiteljico spoznal doma, a se je pozneje vrnila v svojo domovino, se omožila ter pomagala možu pri kmetovanju.

Potem ko sem nekaj dni prebil v Oslu, pravi Beseaux, sem se odpravil v Nesbyen, v vas na pol poti v hallingdalski dolini, ki je gotovo ostala v spominu vsem potnikom, če so se kdaj peljali iz Osla proti Bergenu.

Poprej sem pisal Ragni, da bom prišel z vlakom ta in ta dan. Na postaji me je že čakala Ragna v lepi črni domači obleki, okrašeni s snežno belimi žipkami. Njen dom je bil od postaje oddaljen kakih šest kilometrov. Ko sva dospela tja, so me prav precej pogostili, še preden sem utegnil svoje kovčke odložiti na primeren kraj. Dejali smo mi, da kovčki niso lažni in da se bodo že oni

tudi starega Pedra, njegovega očeta, častiljivega osemdesetletnika, ki je bil napravljen v črni obleki iz domačega sukna s tesnim telovnikom in v široko srajco iz belega platna. Tega je že nosil trideset let, ves čas odkar mu je umrla žena, ki mu ga je sama stakala. Doma je bila še sedemletna Magdalena, plašna, a vendar dobro vzgojena deklica, ki se ni priklonila ter iz nekega strahu pred tujim popotnikom zbežala v hosto.

Tako je naneslo, da sem začel kmetovati še prej, kakor sem mogel upati. Stari Peder je z bistrim očesom ošinil gorske vrhove naokrog ter dejal, da bo še deževalo, preden se bo zmrzilo. Seno na visokem obrokcu bodo torej morali dotlej spraviti domov. Prosil sem, da bi jim smel pomagati.

Ko sem se tudi jaz prikazal na travniku, se je stari Peder nasmihal, ker si ni mogel misliti, da bi bil pri poljskem delu za rabo.

Košnja in spravljane sena je po teh dolinah hudo važen dogodek v kmetovem življenju, tako važen, da je celo Magdalena zgubila strah pred menoj ter se spet prikazala na travniku in z majhnim, a zelo ostrim srpom pomagala rezati šopke trave, ki so jih drugi pustili. Vsaka travna bilka je namreč tu prav dragocena. Svet je ves zveržen in trav-

niki precej majhni. Če hočejo oskrbeti vso živino, morajo res paziti, da ob ograjah ali na obrežjih ne pustijo niti šopka trave, ki bi lahko šel v izgubo. V hallingdalski dolini režejo travo še zmeraj s srpi; s koso si namreč ne bi mogli kaj prida pomagati, vrh tega pa s srpi bolj marljivo spravljajo ves dragoceni pridelek. Da bi imeli dovolj sena za zimo, ženejo živino za vse poletje na višinske pašnike, ki jih kmetovalec ne bi mogel drugače izkoristiti.

Deževje je na Norveškem kaj pogosto in kdor bi hotel seno na soncu sušiti, bi redkokdaj spravil domov zdrav in suh pridelek. Kmetje so tu prisiljeni, da na travnikih postavljajo posebne lesene ograde, na katerih tudi zmoženo travo spretno sušijo ter potem ob primernem trenutku vozijo domov.

Ko smo se vračali z dela, smo naleteli na teto Aso, prav za prav staro teto, ki zaradi let ni mogla pri delu pomagati. Pozdravila nas je prav lepo ter nas takoj vprašala, če ne bi hoteli malo kave. Še preden je mogel kdo odgovoriti, je pred hišo na travi sprostrla velik prt. Sedli smo pod divjo češnjo in se zalagali s kavo, domačo potico in divjimi jagodami, ki jih je Magdalena nabrala in narezala na travne bilke.

Ko smo jedli, sta prišli mimo dve ženski, ki sta bili na poti proti mestu. Prišlo je do kratkega razgovora, ki ga tedaj nisem razumel, a ga pozneje še mnogokrat slišal, ko sem se že bil privadil domače govorice.

»Dober dan!«
»Dober dan Bog daj!«
»Mar ste že spravili seno?«
»Da, pri nas smo zdaj v kraju, Bodita tako dobri in se malo ustavita, pa popijta z nami kapljo kave!«
»Ne moreva. Pot v mesto je že dolga.«

»Pa bo dobro, da za hip počijeta. Bodita tako dobri!«

»Naj pa bo, a samo za požirek.«

Tako vabilo sem pozneje še mnogokrat slišal. Zdal sem mogel od blizu opazovati imenitno domačo nošo iz lepo pretkane domače volne: široka krila z rožami v zelo živih barvah ob živih in robovih, tesne jopiče prepletene s tenkimi pisanimi nitmi ter imenitne naglavne rute.

Norvežan zna kavo zares »srebat«. Najprej vzame v usta kosček sladkorja, ki ga spretno drži na jezikovi konici, skozenj pa vsrka vročo kavo. Večkrat sem jih skušal na tistem posnemati, a sem si pri tem vedno opekeli ustnice.

Imel sem nenavadno srečo, da so me sprejeli v svojo družbo: na vasi, zakaj že dan po mojem prihodu je bila napovedana domača veselica. Popoldansko delo smo brž opravili, da smo se lahko v miru pripravili za večerno slavo. Najbolj oddaljena kmečka rodbina se je najprej opravila na pot v vas, spotoma pa so se po vrsti pridružile še druge rodbine. Moški so šli naprej in se po-

Mlada kmečka nevesta na Norveškem v stari noši. Na glavi nosi srebrno krono, s katere visijo obeaki, posejani z dragulji. Krono podeduje najstarejša hči, ko se poroči, od matere.

kovanja in obračanja dovolj. Pri tem družabnem vrtenju ni smel nihče izostati. Še majhni otroci so napravili svoj krog ter veselo poskakovali in posnemali vse gibe starejših.

Ob treh zjutraj sem bil že toliko utrujen, da sem začel spraševati, kdaj homo šli proti domu. Vsi so me začudeno pogledali, kakor da me ne bi mogli razumeti, ko so vendar še celo otroci pokonci. Menili so, da mi mora biti slabo. Guttorm in nekaj fantov me je spremljalo domov. Šli smo tiho skozi pokojno roso jutro, ki nam je polnilo nosnice s težkim vonjem cvetlic in trobnečega lesa. Kmalu se je nad gorami pokazalo sonce.

Kako se mi je godilo, ko sem se zavalil v pernico, a kako nevesel mi je bilo, ko sem pozneje zvedel, da so vsi

iz spoštovanja do gosta-tujca ne smejo skupno obedovati z njim. A jaz sem jih prosil, naj se ne ozirajo na to navado in naj me rajši sprejmejo v svoj družinski krog. Zato sem kmalu jedel z njimi v kuhinji.

Zjutraj nam je Ragna prinašala kavo in prepečenca k postelji. Ko smo bili oblečeni, smo dobili obilen zajtrk: kava, kruh, maslo, ribe, klobase in kozji sir. Po jutranjih opravilih so nam ob enajstih postregli z malico, ki ni bila drugača kakor isti zajtrk vdrugič. Ob pol dveh smo imeli izdatno kosilo, na kar je vsa družina šla k popoldanskemu počitku.

Temu sem se najbolj začudil, zakaj doslej sem menil, da ljudje počivajo v popoldanskih urah samo po vročih deželah, zlasti v Španiji in južni Italiji. Po počitku smo dobili kavo in potice. Potem pa se je začelo pravo kmečko delo.

Večerja je bila ob devetih. Bila je enolična: sleherni večer so nam postregli z veliko skledo zelo goste ječmenove kaše (Norvežani ji pravijo »grøt« in je nekako narodna jed), le kadar so klali, smo imeli namesto nje godljo. Vsak je imel pred seboj skodelo kislega mleka, v katero je pomakal s kašo obloženo žlico. Kadar je skodelo do polovice izpraznil, je vsak nadrobil vanjo kozjega sira.

Važno vlogo v norveškem kmetkem življenju ima močno razvito planšarstvo, ki mu Norvežani pravijo »saeter«. Stare pravljice in pesmi so že skozi stoletja opevale življenje mladih deklet in starih ženic, ki gredo poleti s štedami na gore. Tam žive v majhnih, s šoto kritih kočah, kjer marljivo pripravljajo maslo in sir.

Kmet, ki nima svoje planšarske kočice, pošlje živino s sosedovo ter mu zato odrine nekaj pridelka. Preden zapade prvi sneg, zapuščajo pastirice kočice. Vendar ostanejo kočice vso zimo odprte in v vsaki je nekaj zaloge hrane in drv, da bi smučarji in zakešneli gorski popotniki imeli varno zatočišče.

Življenje norveškega kmeta je v celoti bolj trdo kakor življenje in trpljenje kmetov v srednji in južni Evropi. Vendar pa je hkrati res, da malokje čuti tako malo potrebe po mestnem življu in modernim pridobitvam kakor tu na severu. Navzlic skromnemu življenju, hladnemu podnebnju, otožni narodni pesmi, temnim fjordom in sivim gorskim rebrom pa je norveški kmet človek vedrega in toplega značaja — človek preprostosti in globoke srčne omike.

Kmečka svatba na Norveškem. Nevesto in ženina, ki jahata na belih, spremlja vsa srenja na konjih, ko sta na potu proti cerkvi. Pred nevesto jaha goslač, ki mora vso pot igrati, da ne bi nevesta nikdar v življenju bila žalostna.

menkovali o letini in politiki, za njim pa so pohlevno stopale ženske in otročad. Tako smo hodili pet kilometrov, in ko smo se bližali vasi, nas je že bilo za celo armado v vseh starostih od dveh pa tja do osemdesetih.

Nesbyen je bil v prazniški obleki. Ob sedmih smo stopili v »Mladinski dom«. Zabava se je pričela s šaljivo spevoigro. Vsebinska se je vrtela okrog mlade in lepe planšarice, ki je bahavo odklanjala vse domače fante snubače, dokler je ni naposled odpeljal gozdni škrt. Smeha je bilo na pretek. Vmes pa so igralci navdušeno peli, da se jim je pridružilo še občinstvo.

Po igri si je vsa srenja privoščila domače pivo in krompirjeve kolače. Nato pa se je začelo rajanje. Prvi ples je bil namenjen mladim in okretnim fantom. Deklica je stala na sredini plesišča in na drogu držala klobuk. Dva goslača v kotu pa sta začela igrati živahno poskočnico, medtem ko sta dva mlada fanta s prekrizanimi rokami na prsih spretno zaplesala okrog dekleta ter ob določenih trenutkih naglo poskočila kvišku ter akusala z nogami breniti klobuk z droga. Vse je moralo biti v strogem taktu, tako da so se vsi krepko zakrohotali, če se je moral plesalec po skoku lovit, da bi spet prišel v določen plesni ritem. Dolgo so poskušali, prišli so še drugi fantje, naposled pa se je plavalasemu mladencu posrečilo, da je v spretnem skoku z nogo zbil klobuk na tla. Ploskanja in veselja ni hotelo biti konec. Za nagrado je smel samo zmagovalec ves čas plesati z odbranim dekletom.

Po tekmi pa se je staro in mlado pridružilo priljubljenemu »spring-dansu«, staremu, veselmu plesu, kjer je poska-

moji spremljevalci počakali, dokler nisem zaspal, ter se potem znova odpravili pet kilometrov daleč na ples. Sram me je bilo, da sem tak slab.

Po nekaj dneh sem bil na kmetiji že docela domač. Sprva so stregli z jedmi v sprejemnici, kjer sem moral sam jesti. Taka je namreč ondodna šega, da domači

S strmih obronkov spravljajo seno v dolino kar po domači »žični železnici, ki jim prihrani mnogo truda.

Norveški kmet ob globokih morskih zajedah je hkrati tudi vešč ribič. Vsa zahodna norveška obal je silne bogata s slaniki, polenovkami in lososi.